

بنام خداوند جان و خرد

زوج درمانی

(بانگاهی به مدل بوم شناختی)

مؤلفین

احمد خاکی

کیومرث فرحبخش

دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی

فهرست‌نویسی فیبا

- سرشناسه : خاکی، احمد، ۱۳۳۸-
عنوان و نام پدیدآوران : زوج‌درمانی (با نگاهی به مدل بوم‌شناختی) / مولف [صحیح مولفین] احمد خاکی، کیومرث فرحبختی؛ ویراستار علمی امید قاسمی.
مشخصات نشر : تهران، رشد فرهنگ، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ص ۱۹۴.
شابک : ۷-۸۹-۷۳۳۰-۶۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
یادداشت : کتاب حاضر بر اساس پایان‌نامه‌ای با عنوان "تبیین مدل آموزش زوج‌درمانی بوم‌شناختی چندبعدی به مشاوران و اثربخشی آن بر کاهش میل به طلاق زوج‌های ارجاعی از دادگستری در استان مرکزی" منتشر شده است.

- با است : کتابخانه
موضوع : زوج‌درمانی - ایران - نمونه‌پژوهی Couples therapy- Iran - Case studies
موضوع : طلاق - جنبه‌های جامعه‌شناختی Divorce -- Sociological aspects
موضوع : خشم Anger
موضوع : زناشویی- روان‌درمانی Marital psychotherapy
رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ ز ۹ ۱۶ خ/RC ۴۸۸/۵
رده بندی دیویی : ۶۱۶/۸۹۱۵۶۲۰۹۵۱
شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۷۲۰۶۸

نام کتاب: زوج‌درمانی (با نگاهی به مدل بوم‌شناختی)
مؤلفان: احمد خاکی، کیومرث فرحبختی
ویراستار علمی: امید قاسمی
ناشر: رشد فرهنگ

طراح جلد: ویدا محمدزاده اذانی
صفحه‌آرایی: انتشارات رشد فرهنگ
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واص
نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۵
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۹۰۰۰ ریال

انتشارات رشد فرهنگ

شابک: ۷-۸۹-۷۳۳۰-۶۰-۹۷۸
ISBN. 978-600-7430-89-7

آدرس انتشارات: تهران، خیابان مرتضوی، بعد از تقاطع جیحون، پلاک ۷۰۶

تلفن: ۶۶۳۷۷۵۷۰

Email: Roshdefarhang@yahoo.com

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۷
فصل اول: طلاق و میل به طلاق	
تعریف طلاق	۱۰
تفاوت طلاق، انحلال، انفصال و متارکه	۱۰
تاریخچه طلاق	۱۱
دیدگاه نظام حقوقی اسلام	۱۳
ارزش گذاری طلاق	۱۳
اختصاص طلاق به مرد	۱۵
انواع طلاق	۱۸
طلاق آشکار	۱۹
طلاق پنهان	۱۹
تعریف میل به طلاق	۲۱
مبانی نظری میل به طلاق	۲۱
نظریه اریکسون	۲۲
نظریه همسان همسری	۲۳
نظریه مبادله	۲۴
نظریه شبکه	۲۶
نظریه قشربندی اجتماعی	۲۸
نظریه تصورات اجتماعی	۳۰
نظریه کاشت	۳۱
نابسامانی اجتماعی	۳۲
فصل دوم: تعارض زناشویی	
تعریف تعارض زناشویی	۳۸
منابع و عوامل موثر بر تعارض	۴۴

۴۸	 ابعاد تعارض
۵۰	 مراحل تشدید تعارض زناشویی
۵۲	 رویکردهای حل تعارض
۵۳	 سبک های حل تعارض
۵۵	 تعارض و رضایت زناشویی
۵۷	 دیدگاه جامعه شناسان به تعارض
۵۹	 پارادایم زناشویی
	فصل سوم: رویکردهای زوج‌درمانی و برنامه‌های آموزشی برای زوجین
۶۴	 مقدمه
۶۵	 برنامه آموزش زوجین برای تقویت روابط زوجین
۷۰	 الگوی سه‌مرحله‌ای برای ایجاد غنی‌سازی و برنامه غنی‌سازی و پیشگیری از مشکل
۷۲	 روش‌ها و مداخلات: مداخله
۷۲	 مراحل آموزش رویکرد RCT به شرح زیر است:
۷۸	 الگوی مداخله
۸۱	 طرح آماده‌سازی زوجین برای ازدواج: الگوی SYMBIS
۸۴	 الگوی مداخله:
۸۶	 طرح و برنامه کمک به زوجین در مبارزه برای تقویم ازدواج رویکرد (پریپ)
۸۹	 شیوه آموزش غنی‌سازی ازدواج
۸۹	 مبانی نظری
۹۳	 رویکرد درگیر شدن با ازدواج
۹۴	 الگوی مداخله
۹۸	 زوج‌درمانی شناختی، رفتاری
۱۰۱	 زوج‌درمانی رفتاری-ارتباطی
۱۰۳	 زوج‌درمانی کوتاه‌مدت خودنظم‌بخشی
۱۰۵	 ایماگوتراپی
۱۰۷	 زوج‌درمانی ساختاری/ راهبردی

۱۱۴	فنون و روشهای درمان در رویکردهای ساختاری و راهبردی
۱۲۲	زوج درمانی روایتی
۱۲۴	زوج درمانی متمرکز بر هیجان
۱۲۹	زوج درمانی اسلامی
۱۳۰	مبانی زوج درمانی اسلامی
۱۳۰	اهداف زوج درمانی اسلامی
۱۳۰	ساختار زوج درمانی اسلامی

فصل چهارم: مدل جامع زوج درمانی

۱۴۷	خارج از مشترک نظریه ها
۱۴۷	علیت خلقون
۱۵۰	سرزنش کردن مفید نیست
۱۵۱	بی طرفی درمانگر
۱۵۱	ضرورت ارزیابی
۱۵۲	تشکیل تیم زوجی
۱۵۳	تغییر در نگرش (احساسات، رفتارها، افکار، ساختار اعتقادات خانواده)
۱۵۵	یادگیری تکالیف تدلوم بخش
۱۵۶	همکاری برای حل مشکل
۱۵۴	پرورش امید در زوج
۱۵۷	مراحل زوج درمانی یکپارچه نگر
۱۵۸	مرحله اول: ارزیابی و مشخص کردن تعریف مشترک
۱۶۱	مرحله دوم: هدف گزینی: «ما هدف مشترکی داریم»
۱۶۱	مرحله سوم: مداخلات: «ما مشکلی قابل حل داریم»
۱۷۰	مرحله چهارم: تداوم بخشی: «ما راهحلی داریم»
۱۷۳	مرحله پنجم: اعتبار بخشی: «مشکلی وجود ندارد»
۱۷۵	فهرست منابع

پیشگفتار

طلاق یکی از عوامل ایجادکننده اختلال و آشفتگی در زندگی انسان‌هاست. طلاق در افرادی که بخشی از این پدیده هستند، یک تجربه فردی شدید است. پیشینه تحقیقات در درجه اول به کسانی اشاره دارد که در اثر طلاق آسیب دیده‌اند و استرس نشان می‌دهند. از سوی دیگر تصمیم به طلاق نتیجه فشار درونی شدیدی است که حداقل به یکی از همسران وارد می‌شود که ممکن است از طریق برآورده نشدن نیازها یا اهداف، شیوه‌های مقابله‌ای ضعیف، مدیریت حاد زندگی، یا ناتوانی در انتقال احساس به همسر باشد. رشد کمی و کیفی این پدیده در جامعه ایرانی، به یکی از مسائل اجتماعی جدی تبدیل شده به‌صورتی که امروزه دیگر واژه طلاق قبح گذشته را ندارد و افراد آن را به‌عنوان یک انتخاب فردی در نظر می‌گیرند. آمارهای نشان می‌دهند که طلاق در چند سال گذشته در حال افزایش است. این وضعیت نشانگر تغییرات عمده در ساختار خانواده هست. با توجه به پیامدهای بسیار بدی که پدیده طلاق برای جامعه و برای فرد دارد و مطالعاتی که نشان می‌دهد پدیده طلاق قابل‌پیشگیری است، نیاز به پژوهش و تحقیق در زمینه روش‌های برای کاهش این امر در جامعه از ضرورت‌هاست. با توجه به کثرت روش‌های آموزشی که برای مراجعین و افرادی که قصد طلاق دارند وجود دارد و بعضاً اثربخش نبودن این روش‌ها به علت عدم تطابق فرهنگ ایرانی با روش‌ها با فرهنگ ایرانی اسلامی، ضرورت و اهمیت استفاده از یک رویکرد بومی و مبتنی بر فرهنگ ایرانی اسلامی دوچندان می‌شود. به کار بردن و توسعه روش‌های جدید مانند رویکرد بوم‌شناختی، در مشاوره ضروری به نظر

می‌رسد، روش‌های که از جامعیت و گستردگی لازم برخوردار باشند و در عین حال تأثیرگذار باشند. به همین جهت نویسنده با تصویب طرح پایان‌نامه‌ای با عنوان «تدوین مدل آموزش زوج‌درمانی بوم‌شناختی چندبعدی به مشاوران و اثربخشی آن بر کاهش میل به طلاق زوج‌های ارجاعی از دادگستری در استان مرکزی» بر آن بود که با مرور مدل‌های زوج‌درمانی به مدل جامع در این زمینه برسد. این کتاب حاصل انجام این پروژه در دانشگاه علامه طباطبائی تهران به راهنمایی دکتر کیومرث فرحبخش و دکتر عبداللہ معتمدی و مشاوره دکتر معصومه اسماعیلی و دکتر حسین سلیمی بجستانی می‌باشد. استفاده از این کتاب به افزایش دانش و مهارت‌های مشاوران کمک کرده و توانایی آن‌ها را در حل معضلات اجتماعی همانند طلاق، افزایش می‌دهد.

احمد خاکی

کیومرث فرحبخش

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی